

Gemeente Haren
Speelveld ombuigingsmogelijkheden 2013 en verder

Nr	Naam maatregel	Omschrijving maatregel	Omvang bezuiniging x € 1.000	Consequenties van de maatregel voor inwoners / bedrijven / instellingen
Sociale Zaken en Onderwijs				
1	Versobering bijstands- verlening	10% bezuiniging door versobering gemeentelijk beleid via verlagen van normen voor woninginrichting, vergoeding ziektekosten, rechtsbijstand en ontmoedigen landurigheidstoeslag.	12	Toenemende lastendruk voor de minst draagkrachtigen in de samenleving.
2	Versobering minimabeleid	10% bezuiniging door versobering eigen beleid, strenger selecteren op instroom en looptijd schuldhulpverlening en versobering tegemoetkoming kosten.	14	Toenemende lastendruk voor de minst draagkrachtigen in de samenleving.
3	Afschaffen suppletierregeling bijzonder onderwijs	Haren kent een suppletierregeling (eigen gemeentelijk beleid). Deze kan afgeschaft worden.	77	De schoolgebouwen worden niet verduurzaamd, waardoor de exploitatiekosten voor de schoolbesturen hoog blijft. Mogelijk dat dit door het verstrekken van een voorfinanciering kan worden vervangen. Dit is voor de gemeente kostenneutraal.
4	Afschaffen bewegings- onderwijs	Afschaffen van het bewegingsonderwijs bij de basisscholen in Haren.	180	Het bewegingsonderwijs wordt niet meer door de gemeente Haren betaald. De kwaliteit van het gymonderwijs op het basisonderwijs wordt lager. Dit is een versobering ten opzichte van het onlangs vastgestelde sportbeleid. De vakleerkrachten zijn om administratieve redenen in vaste dienst bij Stichting Baasis in plaats van de gemeente. De stichting wordt dan geconfronteerd met de wachtgeld.
5	Coördinatie culturele kalender stoppen	De gemeente verzorgt niet langer de totstandkoming van de culturele kalender. Afschaffen workshops muziek-dans-theater voor alle groepen in het basisonderwijs.	17	Scholen en 't Clockhuys moeten zelf onderlinge afstemming zoeken voor tot stand koming van de culturele kalender.
6	Op termijn terugbrengen CKC (Centrum voor Kunst en Cultuur 't Clockhuys)	Gemeente Haren kent als één van de weinige gemeenten nog een centrum voor kunst en cultuur. Ondanks de hoge tarieven voor muziekonderwijs verstrekt de gemeente Haren nog een forse aanvullende bijdrage. Breng op termijn de activiteiten van CKC terug.	PM	Geen consequenties t.a.v. muziekonderwijs, aangezien kosten muziekonderwijs in lijn liggen met commerciële aanbieders. Afname van voorzieningen voor inwoners en scholen daar waar het activiteiten betreffen zoals programma's voor basisscholen/voortgezet onderwijs (i.s.m. culturele Raad en Bibliotheek). Relatie met cultuurbeleid: 't Clockhuys-CKC is een belangrijke en voorwaardenscheppende schakel in de culturele infrastructuur (driehoek Culturele Raad, bibliotheek en CKC). Heeft ook consequenties voor inzet richting vrijwilligers, scholen, verenigingen.
7	Verkeers- educatie en Anne Frank kranten e.d. afschaffen	Verkeerseducatie en Anne Frank kranten e.d. betreft een niet-wettelijke taak. Deze taak kan afgeschaft worden.	17	Verlaging voorzieningenniveau onderwijs.
Subtotaal			317	

Nr	Naam maatregel	Omschrijving maatregel	Omvang bezuiniging x € 1.000	Consequenties van de maatregel voor inwoners / bedrijven / instellingen
Bedrijfsvoering, sport en economie				
8	Stoppen met sportpromotie	Stoppen met sportpromotie (4 Mijl, wielerronde, sportgala, incidentele subsidieregeling), incidentele subsidieregeling afschaffen	16	Minder sportactiviteiten voor zover deze door de gemeente Haren worden gefinancierd.
9	Bezuinigen op schoonmaak- en onderhoud sportaccommodaties	De gemeente Haren geeft jaarlijks ca. € 130.000 aan schoonmaak en onderhoud uit aan haar binnen- en buitensportaccommodaties. Wanneer sportverenigingen dit zelf gaan doen kan op deze posten bezuinigd worden. Taakstelling van 20% bezuiniging op schoonmaak- en onderhoudskosten.	26	Sportverenigingen dienen hun vrijwilligers meer in te zetten voor schoonmaak en onderhoud van de accommodaties. Bij de gymzalen zal een passend samenwerking/coördinatievorm opgezet worden gezien de vele verschillende gebruikers.
10	Tariefverhoging binnen- en buitensport	Tariefverhoging 10% binnensport (totale opbrengst € 40.000) en buitensport (totale opbrengst € 11.000).	3	Ouders dienen een hogere bijdrage te betalen voor sportactiviteiten.
11	Upgraden van gymzalen temporiseren	De gemeente Haren is van plan om de 5 gymzalen te upgraden voor € 460.000 (kapitaallasten (= afschrijving + rente) € 47.000 in het 1e jaar). Mogelijk is dit te temporiseren. Bijv. slechts voor € 250.000 (schatting) investeren in het upgraden van de panden (kapitaallasten in het 1e jaar € 26.000). Hiermee worden structurele kapitaallasten verlaagd met € 22.000 (in het eerste jaar).	22	De kwaliteit van de gymzalen wordt nu als matig beoordeeld door inwoners. Door voor de helft alsnog te investeren, kan het oordeel doorgroeien naar een voldoende. Risico op verlies van draagkracht van sportverenigingen.
12	Verhoging OZB	In vergelijking met andere gemeenten in NL met vergelijkbaar voorzieningenniveau blijkt dat de OZB opbrengsten per inwoner in Haren circa 7,5% lager liggen dan in deze vergelijkbare gemeenten in de top-10 van beste Woongemeenten in Nederland. De maximale toename van de OZB is becijferd op € 810.000 (de maximale onbenutte belastingcapaciteit obv de artikel 12 norm). <u>Rekenvoorbeeld:</u> bij een woning met WOZ-waarde € 300.000 wordt nu aan OZB in rekening gebracht: € 382. Bij de maximale verhoging van de totale OZB-opbrengst naar € 810.000 betekent dit een stijging van € 81 naar € 463. <u>Let op:</u> hierbij is geen rekening gehouden met een eventuele verdere tariefdifferentiatie OZB tussen woningen en niet-woningen.	van 0 tot 810	Hogere lasten per huishouding in de gemeente Haren.
13	Verhogen toeristenbelasting	Verhoging toeristenbelasting naar niveau van de gemeente Groningen.	34	Raakt vooral het motel/hotel in Haren. Haren komt hiermee in de landelijke top 10 qua tarief.
14	Manege	Structureel € 20.000 per jaar ivm herhuisvesting/verplaatsing van De Blauwe Ruiters (met een max. van € 250.000).	20	De Blauwe Ruiters heeft geen lokatie of moet bij een andere manege intrekken.
15	Ijsbaan	Investering in een ijsbaan bedraagt ongeveer € 123.000, afschr. 25 jr. Kapitaallasten jaar 1 ca. € 11.000.	11	Schaatsers moeten uitwijken naar de 3 andere lokaties binnen de gemeente Haren of een andere gemeente.
Subtotaal			942	

Nr	Naam maatregel	Omschrijving maatregel	Omvang bezuiniging x € 1.000	Consequenties van de maatregel voor inwoners / bedrijven / instellingen
Zorg, gezondheid, welzijn en cultuur				
16	Externe inzet welzijn op niet-wettelijke taken afschaffen en wettelijke taken minimaal zelf gaan doen	Externe inzet afbouwen op niet-wettelijke taken (jeugd, vluchtelingenwerk, ouderenbeleid en zorgbeleid). De gemeente Haren subsidieert welzijnsinstelling in 2013 voor een bedrag van € 660.000. Dit betreffen veelal niet-wettelijke taken zoals jeugd, vluchtelingenwerk, ouderenbeleid en zorgbeleid.	max. 660	Geen ondersteuning door welzijnsinstelling meer op het gebied van activiteiten voor ouderen, steunpunt mantelzorg en ouderenadviseur, activiteiten voor vluchtelingen.
17	Afschaffen maatwerk jeugdgezondheidszorg	Maatwerk jeugdgezondheidszorg afschaffen.	max. 15	Minder inzet op vroegsignalering waardoor kinderen tussen wal en schip kunnen raken. Voor 90% van invloed op de begroting van welzijnsinstelling voor jeugd.
18	Externe inzet voor maatschappelijk werk verminderen	Externe inzet op maatschappelijk werk met 15% verminderen.	max. 30	Minder ondersteuning door welzijnsinstelling op het gebied van activiteiten voor ouderen, steunpunt mantelzorg en ouderenadviseur, activiteiten voor vluchtelingen. Welzijnsinstelling is kernpartner in het CJG, dus ook effect op aanbod CJG/D-jeugd.
19	Externe inzet voor bredere zorg afbouwen	Externe inzet verder afbouwen. De gemeente Haren betaalt welzijnsinstelling circa € 146.000 per jaar voor niet-wettelijke taken zoals algemeen maatschappelijk werk. Hierop kan bezuinigd worden.	max. 146	Minder ondersteuning op het gebied van maatschappelijk werk en zorg. Bezuiniging op welzijnsinstelling kan effect hebben op de totale sociale infrastructuur. Welzijnsinstelling is kernpartner in het CJG, dus ook effect op aanbod CJG/D-jeugd.
20	Afschaffen subsidie cultuur	Afschaffen subsidie cultuur (culturele agenda etc).	15	Verlaging voorzieningenniveau Haren doordat diverse instellingen mogelijk geen activiteiten meer zullen ontplooiën omdat zij geen subsidie meer ontvangen.
21	Afschaffen culturele raad	Culturele raad afschaffen.	32	Verlaging voorzieningenaanbod Haren. CRH is met inzet van vrijwilligers één van de pijlers van de Harener cultuur.
22	Afschaffen subsidie dorpshuizen	Subsidie aan dorpshuizen afschaffen, (nb: de dorpshuizen betalen geen huur), beroep doen op zelfredzaamheid. De gemeente kan overwegen om de 4 dorpshuizen die in eigen bezit zijn te verkopen aan particuliere instellingen of een woningcorporatie. Op deze manier worden inkomsten gegenereerd en kan een deel van de dorpshuizen blijven bestaan. Een deel van de functies van de dorpshuizen kan eventueel worden ondergebracht bij 't Clockhuys.	61	Afschaffen subsidie aan de dorpshuizen leidt ertoe dat de gemeente geen algemeen ontmoetingsplek meer biedt aan de inwoners. Diverse instellingen en doelgroepen kunnen geen gebruik meer maken van de voorzieningen. Het voorzieningenniveau neemt af.
23	Budget incidentele subsidies afschaffen	Meer beroep doen op de zelfredzaamheid van instanties en inwoners. Daarom het structurele budget voor incidentele subsidies afschaffen of verlagen.	van 0 tot 25	Instanties en inwoners zullen zelf meer initiatief moeten nemen. Groter beroep op de zelfredzaamheid van inwoners en instanties.
Subtotaal			984	

Nr	Naam maatregel	Omschrijving maatregel	Omvang bezuiniging x € 1.000	Consequenties van de maatregel voor inwoners / bedrijven / instellingen
Infrastructuur en milieu				
24	Inzameling huisafval nog meer uitbesteden	Diftar-administratie is sinds 2011 uitbesteed aan de Milieu Dienst Groningen (MDG). De gemeente Haren kan besparingen realiseren door rentevoordeel te behalen door eerder te factureren (incidenteel voordeel). Ook het factureren kan worden uitbesteed aan MDG, dat doet de gemeente nu nog zelf.	29	Geen directe consequenties voor inwoners en instellingen, behalve dat zij hun afvalstoffenheffing eerder moeten betalen, bijvoorbeeld bij de aanslag OZB en rioolheffing (gecombineerde aanslag).
25	Versoberen kwaliteitsniveau wegen	Uitstellen investeringen, versobering kwaliteitsniveau (goedkopere stenen, minder straatreiniging, vegen/borstelen etc.). Bezuinigen op gladheidbestrijding (10%), straatreiniging (10%) en onderhoud wegen (10%).	73	Inwoners krijgen te maken met een lager kwaliteitsniveau van wegen, straten en pleinen. Ten aanzien van gladheidbestrijding zal voornamelijk op hoofdwegen en fietspaden gestrooid worden. Voor de zijpaden worden inwoners zelf verantwoordelijk.
26	Verhogen tarieven voor nutsbedrijven bij werkzaamheden aan de weg	Verhogen leges voor nutsbedrijven bij werkzaamheden aan de weg (verhogen naar kostendekkendheid)	3	geen
27	Versoberen openbare verlichting	Energie voor openbare verlichting gezamenlijk aanbesteden, werken met lichtsensoren / reflecterende bestrating, kiezen voor kortere brandtijd van straatverlichting. Op plaatsen waar het kan bezuiniging op straatverlichting.	20	Inwoners dienen te wennen aan een ander 'lichtniveau'. De openbare verlichting zal niet meer overal aan staan en ook niet meer op hetzelfde niveau. Op sommige plekken zal gewerkt worden met lichtsensoren.
28	Versoberen onderhoudsniveau plantsoenen	Het onderhoudsniveau voor plantsoenen verlagen. Minder vaak schoffelen en grasmaaien.	22	Inwoners dienen te wennen aan lager onderhoudsniveau van plantsoenen. Het gras zal iets hoger staan dan zij gewend zijn.
29	Verhogen tarieven parkeervoorzoningen	10% tariefsverhoging voor de parkeervoorzoningen in de gemeente. Ter informatie: de totale geraamde opbrengst parkeren 2013 bedraagt circa € 630.000.	60	Hogere kosten voor parkeren in Haren. Overigens blijkt dat, ondanks de stijging van het parkeertarief, de afgelopen jaren het aantal geparkeerde uren sterk toe te nemen. Er is geen bewezen relatie tussen toename uurtarief en afname parkeren e/o bedrijvigheid.
Subtotaal			207	

Nr	Naam maatregel	Omschrijving maatregel	Omvang bezuiniging x € 1.000	Consequenties van de maatregel voor inwoners / bedrijven / instellingen
Inwoners, personeel en vastgoed				
30	Instellen duo-raadsleden en beperken formatie wethouders	Instellen duo-raadsleden zodat de raadsleden niet fulltime maar parttime worden ingezet. Op deze manier kunnen twee raadsleden eenzelfde dossier behandelen. De formatie van de wethouders ook beperken, eventueel parttime werken.	15	Inwoners en instellingen krijgen te maken met minder bestuurders bij wie ze terecht kunnen.
31	Uitbesteden dan wel afschaffen rekenkamer	Afschaffen eigen rekenkamer en aansluiting zoeken bij andere rekenkamers in de regio. Momenteel ligt in het kader van de modernisering van de gemeentewet het voorstel om voor kleine gemeenten de plicht tot het hebben van een rekenkamer af te schaffen. Hierop vooruitlopend kan de rekenkamer afgeschaft worden.	25	De gemeente Haren heeft geen eigen rekenkamer meer, maar werkt samen met andere gemeente in de regio.
32	Afschaffen post onvoorzien	Er wordt geen post meer opgenomen in de begroting voor onvoorziene kosten.	18	Geen directe consequenties.
33	Versoberen secundaire arbeidsvoorwaarden	Secundaire arbeidsvoorwaarden afbouwen (o.a. afschaffen reiskostenvergoeding voor medewerkers).	10	Geen directe consequenties.
34	Bundelen huisvesting gesubsidieerde instellingen	Meer gesubsidieerde instellingen in één of enkele panden concentreren. Dit betreft 't Nije Cruys en het CKC. Verder zit het CJG in de bredeschool en in het Havospannd zit de wereldwinkel en de rommelmarkt. (dorpshuizen niet meegerekend). Dit betreft dus een relatief klein aantal gebouwen waardoor een dergelijke opgave lastig te behalen is. Alleen het Havospannd is mogelijk vrij te maken door herplaatsing. Vraag is echter of deze functies zich laten combineren met de overige instellingen (winkelfunctie met kantoorfuncties).	PM	Instellingen en inwoners kunnen voortaan op minder locaties terecht en moeten locaties delen. We hebben drie panden waarin gesubsidieerde instellingen gehuisvest zijn. In deze panden is de verhuurdichtheid relatief hoog. Alleen in het CKC is ruimte. In de huidige situatie is het daarom niet mogelijk samen te voegen met als doel een pand vrij te krijgen. Technisch gezien is dit wel mogelijk, maar dit zal wel een forse investering vragen om bijvoorbeeld het CKC hiervoor geschikt te maken en/of uit te breiden.
35	Verkoop van diverse panden	De gemeente Haren heeft een groot aantal panden in de gemeente in eigen bezit, waaronder ook enkele dienstwoningen. Een aanzienlijk deel van de panden dient te worden verkocht aan particuliere partijen of woningcorporaties om middelen te genereren. Dit betreft bijvoorbeeld: - kinderopvanggebouwen - bedrijfsgebouw - woningen - dorpshuizen.	PM	Instellingen en inwoners kunnen voortaan op minder locaties terecht en moeten locaties delen.
Subtotaal			68	

Nr	Naam maatregel	Omschrijving maatregel	Omvang bezuiniging x € 1.000	Consequenties van de maatregel voor inwoners / bedrijven / instellingen
Ruimtelijke ontwikkeling en duurzaamheid				
36	Afschaffen duurzame ontwikkeling	De gemeente Haren neemt deel aan het realiseren van maatregelen voor duurzame ontwikkeling. De Europese regelgeving op dit gebied is nog niet gerealiseerd. Het betreft geen wettelijke taak.	100	Geen directe consequenties. De gemeente zal minder snel allerlei duurzaamheidsmaatregelen nemen. Door middel van een voorfinancieringsregeling i.p.v. bijdrage kunnen initiatieven toch opgepakt worden. Gezien de besparing van € 100.000 betekent dit dat er geen ondersteuning op duurzaamheid meer zal kunnen worden gegeven.
Subtotaal			100	
Totaalbedrag speelveld ombuigingsmogelijkheden			2.618	
Benodigd bedrag			1.000	